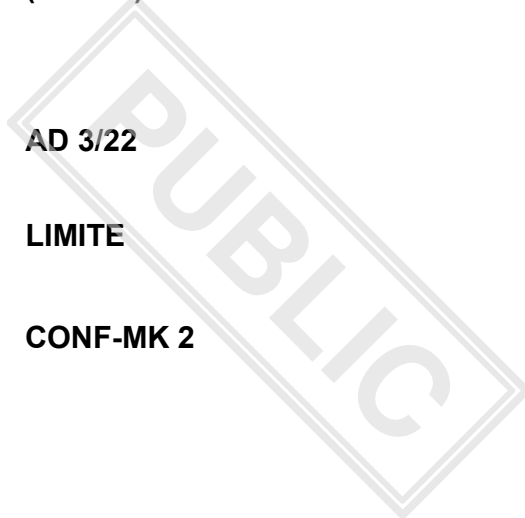

AD 3/22

LIMITE

CONF-MK 2

ÜHINEMISDOKUMENT

Teema: ELi ÜHINE SEISUKOHT
Poliitiline kohtumine – valitsustevaheline konverents Põhja-Makedoonia
ühinemise kohta Euroopa Liiduga (Brüssel, 19. juuli 2022)

ELi SISSEJUHATAV AVALDUS ÜHINEMISLÄBIRÄÄKIMISTE KOHTA

1. Mul on hea meel tervitada Euroopa Liidu nimel Põhja-Makedoonia auväärseid esindajaid täna siin, teie riigi Euroopa Liiduga **ühinemise läbirääkimiste avamisel**.
2. See on meie kõigi jaoks ajalooline hetk, mis tähistab **verstaposti meie suhete arengus**. Laienemisprotsess annab tugeva tõuke poliitilistele ja majanduslikele reformidele, tugevdab rahu, demokraatiat ja stabiilsust Euroopas ning lähendab inimesi.
3. Otsus alustada ühinemisläbirääkimisi **tõhustatud laienemismetoodika** alusel, mille Euroopa Ülemkogu liikmed kiitsid heaks 2020. aasta märtsis, ei ole mitte ainult oluline samm Põhja-Makedoonia suhetes ELiga, vaid see on ka selge näide **ELi selgest toetusest Lääne-Balkani Euroopa väljavaatele**, mida väljendati Thessaloniki tegevuskavas ning Sofia, Zagrebi ja Brdo deklaratsioonides. Teie riik on osa Euroopa ajaloost, kultuuripärandist ja kultuurist ning me loodame muuta omavahelised tihedad sidemed veelgi tugevamaks.
4. Ühinemisläbirääkimiste avamine näitab samuti, et kui tingimused on täidetud, **täidab EL oma kohustused**. Nagu ka tänane konverents näitab, jätkab Euroopa Liit kindlalt kõnealuse protsessi toetamist. Me peame tervitatavaks Põhja-Makedoonia otsustavust liikuda edasi ELi reformikavaga ning ootame jätkuvat poliitilist pühendumist vajalike reformide põhjalikuks ja jõuliseks läbiviimiseks.
5. Alates 2005. aastast kandidaatriik olnud Põhja-Makedoonia on Euroopa Liidu lähedane partner **stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessis**. Meie stabiliseerimis- ja assotsieerimisleping, mis on piirkonnas esimene, kehtib alates 2004. aastast ning on aluseks meie ulatuslikule koostööle paljudes valdkondades. Põhja-Makedoonia täidab jätkuvalt oma stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu kohaseid kohustusi. Meie poliitiline ja majanduslik dialoog on eriti stabiliseerimis- ja assotsieerimislepinguga loodud organites edasi arenenud.

6. **Meie lähedaste suhete kasulikkus mõlemale poolele on ilmne.** EL on teie suurim kaubanduspartner, millel on selge kasu ettevõtjatele ja välisinvesteeringutele. Teie kodanike jaoks on ELi reisimine muutunud lihtsamaks alates viisanõude kaotamisest 2009. aastal. EL on andnud rahalist ja tehnilist abi erinevate rahastamisvahendite raames ning jätkab seda, sealhulgas ka ühinemiseelse abi rahastamisvahendi raames. Lisaks osaleb Põhja-Makedoonia arvukates ELi programmides, sealhulgas „Erasmus+“ ja „Loov Euroopa“, ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate programm (COSME) ning programm „Kodanike Euroopa“. Põhja-Makedoonia on ka Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti vaatleja ning energiaühenduse lepingu ja transpordiühenduse lepingu lepinguosaline.
7. Meie suhete tugevust – ühtsust ja solidaarsust – on taas kord näidanud **COVID-19 kriis**. Euroopa Liit seisis Põhja-Makedoonia ja oma Lääne-Balkani partnerite kõrval. See toetus ja koostöö oli võrreldes piirkonnale teiste partnerite antud toetusega palju ulatuslikum, hõlmates ligikaudu 66 miljoni euro suurust toetust ja 160 miljoni euro suurust makromajanduslikku finantsabi Põhja-Makedooniale¹. Euroopa Liit tunnustab ka väärtuslikku toetust, mida Lääne-Balkan on pandeemia ajal andnud oma lähinaabritele ja ELile. See kajastab solidaarsust ja vastastikust toetust, millel EL rajaneb. **Venemaa provotseerimata ja põhjendamatu sõjaline agressioon Ukraina vastu** mõjutab märkimisväärselt kogu Euroopa kontinenti. Lääne-Balkani riigid peaksid tulevaste ELi liikmesriikidena pühenduma Euroopa väärtustele. EL ja Lääne-Balkani riigid on juba ühendanud jõud, et toetada Ukrainat ja võidelda Venemaa desinformatsioonikampaania vastu. Peame väga tervitavatavaks, et Põhja-Makedoonia on ühinenud täielikult ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) otsuste ja deklaratsioonidega, ning julgustame Põhja-Makedooniat seda jätkama.

¹ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/near_factograph_north_macedonia.pdf

8. 25. märtsi 2020. aasta järelustes, mille Euroopa Ülemkogu liikmed 26. märtsil 2020 heaks kiitsid, peab nõukogu tervitatavaks, et Põhja-Makedoonia on näidanud üles **otsustavust ELi reformikava edendamisel** ning saavutanud käegakatsutavaid ja püsivaid tulemusi, täites 2018. aasta juuni ülemkogul kindlaks määratud ühinemisläbirääkimiste alustamise tingimused.
9. Meie läbirääkimised põhinevad **Euroopa Liidu lepingu artiklil 49** ja nendel võetakse vastavalt arvesse kõiki asjakohaseid nõukogu järeldusi, eelkõige 2020. aasta märtsi järeldusi, milles kinnitati tõhustatud laienemismetoodika, 2006. aasta detsembris toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel saavutatud uut laienemiskonsensust ning 1993. aastal Kopenhaagenis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumise järeldusi.

Nõukogu on võtnud kindla kohustuse jätkata laienemisprotsessi kokkulepitud põhimõtete ja järelduste alusel, millesse on integreeritud tõhustatud metoodika, muutes ühinemisprotsessi **prognoositavamaks, usaldusväärsemaks ja dünaamilisemaks ning tugevdades selle poliitilist juhtimist**, tuginedes objektiivsetele kriteeriumidele ning rangetele positiivsetele ja negatiivsetele tingimustele ja tagasipööratavusele.

EL peab jätkuvalt väga oluliseks järjepidevalt rakendada **uut laienemiskonsensust**, mis põhineb kohustuste täitmise kindlustamisel, õiglaste ja rangete tingimuste täitmisel, paremal teavitustegevusel ning ELi terviklikul suutlikkusel uusi liikmeid integreerida, kusjuures iga riiki hinnatakse tema enda saavutuste põhjal.

10. Kooskõlas nõukogu 25. märtsi 2020. aasta järeldestega, mille Euroopa Ülemkogu liikmed 26. märtsil 2020 kinnitasid, kiitis nõukogu heaks üldise **läbirääkimiste raamistiku**, võttes arvesse eespool nimetatud järeldusi, samuti muid asjakohaseid nõukogu järeldusi, uut laienemiskonsensust ning väljakujunenud tava.

11. Tutvustame teile seda läbirääkimiste raamistikku ELi üldise seisukoha alusel valitsustevahelise konverentsi järgmisel kohtumisel, mille me oleme valmis ilma edasiste viivituste ja täiendava poliitilise otsuseta korraldama kohe, kui Põhja-Makedoonia on täitnud oma kohustuse viia lõpule nõukogu 18. juuli 2022. aasta järeldustes osutatud põhiseaduse muudatused kooskõlas oma sisemenetlustega.
12. Tutvustame teile ka ELi *acquis*' sisu.
13. Sellega seoses märgib nõukogu, et komisjon on teinud edusamme ELi *acquis*' analüütilisel läbivaatamisel ja selle lõpuleviimisel ning on valmis selle tulemused õigeaegselt Põhja-Makedooniale esitama. Sellest lähtuvalt kutsub nõukogu komisjoni üles jätkuvalt hindama Põhja-Makedoonia ettevalmistatuse taset läbirääkimiste alustamiseks konkreetsetes valdkondades ning tegema kindlaks kõige tõenäolisemalt läbirääkimistel esile kerkivad küsimused, alustades põhiküsimuste klastrist, mis kooskõlas läbirääkimiste raamistikuga avatakse esimesena pärast seda, kui Põhja-Makedoonia on täitnud nõukogus kokku lepitud asjakohased kriteeriumid.
14. **Piirkondlik koostöö ja heanaaberlikud suhted** on endiselt laienemisprotsessi olulised osad. Põhja-Makedoonia peaks jätkama konstruktiivset osalemist kaasavas piirkondlikus koostöös ja tugevdama suhteid naaberriikidega. Täna tuletame meelde, et oluline on kahepoolsete kokkulepete, sealhulgas Kreekaga sõlmitud Prespa kokkuleppe ja Bulgaariaga sõlmitud heanaaberlike suhete lepingu rakendamine heas usus ja reaalsete tulemustega.

Sellega seoses tervitame nimetatud lepingu artikli 12 alusel loodud valitsustevahelise ühiskomisjoni teise kohtumise protokollis saavutatud kokkulepet. See oluline samm aitab kaasa heanaaberlikele suhetele ja piirkondlikule koostööle, mis on jätkuvalt laienemisprotsessi ning stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi olulised elemendid.

15. ELiga ühinemiseni nõutakse Põhja-Makedoonialt kolmandatele riikidele suunatud poliitika ja rahvusvahelistes organisatsioonides väljendatavate seisukohtade **järkjärgulist lähendamist** liidu ja selle liikmesriikide poolt vastu võetud poliitikatele ja seisukohtadele.
16. Tuletame samuti meelde, et liit ja Põhja-Makedoonia jätkavad samaaegselt ühinemisläbirääkimistega oma **kodanikuühiskonna dialoogi ja kultuurikoostööd**, eesmärgiga inimesi üksteisele lähendada ja tagada kodanike toetus ühinemisprotsessile. Loodame, et Põhja-Makedoonia teavitab oma üldsust kooskõlas oma Euroopa-meelse strateegilise valikuga täpselt ja strateegiliselt ühinemisprotsessi eelistest ja kohustustest, tegeledes sealhulgas desinformatsiooniga.
17. On liikmesriikide otsustada, kas läbirääkimiste lõpetamiseks vajalikud tingimused on täidetud, pidades silmas ELi *acquis*' arengut alates läbirääkimiste avamise kuupäevast, ning kas Põhja-Makedoonia on liikmesuseks valmis.
18. Täna avatavad ühinemisläbirääkimised saavad olema rasked ja nõudlikud. Oleme kindlad, et oma meelekindluse ja pühendumusega suudate te saavutada läbirääkimistel eduka lõpu. Toetame teie jõupingutusi ning jääme ootama teie saamist Euroopa Liidu täieõiguslikuks liikmeks.